

Nr 418.

Av herrar **Olsson** i Ramsta och **Schill**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 117, angående anslag till sjukkasseväsendets befrämjande m. m.

I proposition nr 117 vid årets riksdag föreslår Kungl. Maj:ts riksdagen att godkänna »förslag till bestämmelser angående statsbidrag åt registrerade sjukkassor». Enligt de föreslagna bestämmelserna skulle statens bidrag till sjukkasseväsendets befrämjande läggas om efter helt nya principer.

Förslaget avser en centralisering av sjukkasserörelsen till det så kallade enkasssystemet.

De nu existerande olika sjukkassorna skulle få en respittid på sig av tre år för sammanslagning och uppgående i den nya organisationsformen, efter vilken tid allt statsbidrag upphör för såvitt ej kassan dessförinnan vore antagen till statsunderstödd i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

Den sålunda framskapade nya sjukkasseorganisationen skulle sålunda inom varje sjukkasseområde, som i regel väl bleve kommunen, bliva monopoliserad. Sveriges frivilliga sjukkasseväsende har, oaktat staten varit synnerligen sparsam, när det gällt att understödja denna verksamhet, dock utvecklat sig, så att år 1921 funnos icke mindre än 1,289 stycken registrerade sjukkassor, därav 31 stycken rikssjukkassor med hela landet omfattande verksamhet. Kassorna hade 727,979 medlemmar och utbetalade i sjuk- och begravningshjälp samt moderskapshjälp med icke mindre än 11,293,062 kronor. Staten bidrog allenast med 2,679,409 kronor. Med hänsyn till vad staten offrat för att främja sjukkasseverksamheten, som då det jämföres med vad vårt grannland Danmark årligen ger ut för samma ändamål, över 12 milljoner kronor, så måste man giva den svenska frivilliga sjukkasseverksamheten ett gott vitsord.

Administrationskostnaderna för våra svenska frivilliga sjukkassor hava kunnat hållas mycket låga. Så till exempel uppgick denna kostnad år 1921 allenast till 2.93 kronor per år och medlem. Härtill bidrager naturligtvis, att vid en del lokala sjukkassor det mesta arbetet utföres gratis.

Då det gäller rikssjukkassorna, vars verksamhet omspannar hela landet, torde även den fria tävlingen kommunerna emellan åstadkomma ett nedpressande av administrationskostnaderna.

Vid ett bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle under loppet av tre år denna fria tävlan upphöra och sjukkasserörelsen vara centraliserad och monopoliserad. Det frivilliga arbetet inom kassorna skulle troligen efter

hand upphöra och administrationskostnaderna stiga, såsom fallet alltid brukar vara inom monopoliserade företag.

Sedan år 1921 har anslutningen till de frivilliga sjukförsäkringarna stagnerat. Medan under tioårsperioden 1912—1921 i genomsnitt 17,000 nya medlemmar per år anslöto sig till försäkringarna, har sedan dess nyrekryteringen varit ringa. Orsaken härtill torde få sökas i den ekonomiska depressionen efter kriget, vars verkningar ännu göra sig gällande.

Då vi äro av den uppfattningen, att enkassesystemet icke bör genomföras i vårt sjukförsäkringsväsende, anse vi oss böra framställa yrkande om avslag på Kungl. Maj:ts proposition, nr 117, angående anslag till sjukförsäkringsväsendets befrämjande m. m., i vad som rör ändrade grunder för statsbidrags erhållande, avseende en övergång till det så kallade enkassesystemet.

Däremot äro vi ense med Kungl. Maj:t, att staten bör öka sitt bidrag till främjandet av sjukförsäkringsväsendet. På sidan 149 i Kungl. Maj:ts proposition, nr 117, finnes intagen en tabell, som visar, huru mycket i statsunderstöd kommer sjukförsäkringsverksamheten till del i Sverige, Danmark och Norge. Då vi i Sverige lämna 2,850,000 kronor eller 0.48 kronor per invånare, lämnar Danmark kronor 12,659,630 eller 3.78 kronor per invånare och Norge 6,939,709 kronor eller 2.54 kronor per invånare.

Med stöd av dessa siffror kan man säga, att Sverige ägnat denna gren av socialförsäkringen för liten omsorg och att ett behov av ökat statsbidrag gör sig starkt gällande. Ett ökat statsbidrag skulle förvisso ge nytt liv åt den frivilliga sjukförsäkringsrörelsen. En allmän ekonomisk konsolidering inom sjukförsäkringarna skulle snart inträda. En lättnad i avgifterna och utsträckt sjukhjälpstid torde genom ökat statsbidrag snart komma att tillämpas inom försäkringarna.

På grund av det ovan anförda få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 117, i vad densamma avser förhöjt statsbidrag till sjukförsäkringsverksamheten, må besluta, att Kungl. Maj:ts kungörelse angående statsbidrag åt sjukförsäkringarna den 11 oktober 1920 må ändras i så måtto, att i § 1 första stycket och andra raden orden »dels 2 kronor för varje medlem — — —» utbytas till: »dels 3 kronor för varje medlem — — —», och att andra stycket i samma paragraf må erhålla följande lydelse: »dels med en fjärdedel av under nästföregående år — eller del därav, som kassan varit registrerad — utbetald konstant sjukhjälp från kassan till lägst 90 öre och högst 4 kronor om dagen, dock att för sjukhjälp utöver 4 kronor om dagen statsbidrag även härför må beräknas efter 4 kronors sjukhjälp, dels för vård å sjukhus,

som av sjukkasse bekostas, därvid bidraget utgår med högst 1 krona om dagen, samt att bidraget för utbetald kontant sjukhjälp skall beräknas till minst 1 krona för medlem den 31 december nästföregående år.»

Stockholm den 19 mars 1926.

Gustaf Olsson
i Ramsta.

L. Aug. Schill.